

Henummarka vel

Merknader til søknad om driftskonsesjon for Lierskogen pukkverk

Til:	Direktoratet for mineralforvaltning
Fra:	Henummarka vel
Kopi:	Lier kommune, Fylkesmannen i Buskerud
Dato:	18. oktober 2018
Vedrørende:	Lierskogen pukkverk søknad om konsesjon for drift

Vi viser til brev datert 20. september der en ber om merknader til konsesjonssøknaden for drift av Lierskogen pukkverk samt søknad om driftskonsesjon datert 22. desember 2014.

1 SAMMENDRAG

Konsesjonssøknaden som er mottatt er lite detaljert i forhold til en rekke viktige elementer som må vurderes og ivaretas ved driften av et masseuttak. Stikkord er:

- Uttaksform rettet mot framtidig bruk og sikkerhet. Det vil være en høy bakvegg i bruddet når det er avsluttet. Dette innebærer en sikkerhetsrisiko. Bruddets visuelle kontaktsone er stor. Estetisk vil bruddet fremstå som et markert sår i landskapet.
- Sikring av skjermingsbeltene er mangelfullt ivaretatt i forhold til reguleringsbestemmelser. På deler av skjermingsområdet er det foretatt flatehogst.
- Det er ikke montert sikringsgjerdet i ytterkant av bruddet på deler av bruddets ytterkant.
- Avveining av nasjonale interesser i forhold til lokalmiljøet vil være viktig for å vurdere etterbruk av bruddet og hvordan terrenget skal formes. Driftsplanen viser en løsning der en tydeligvis forsøker et maksimalt uttak.
- Det bør gjennomføres rutiner for uavhengig kontroll med driften. Dette gjelder en rekke forhold slik som oppmålingstekniske forhold, utforming, driftsrutiner knyttet til sprengning, revegetering av bruddet og skjøtselstiltak i skjermingssonene.
- Driftsplanen eller vurderingen av den drøfter ikke bruk av alternative ressurser slik som gjenbruk av betong og asfalt. Når steinressursen i Lierskogen pukkverk anses som så verdifulle som tilslag til høykvalitet asfalt og betongprodukter, bør Mineraldirektoratet vurdere om det skal legges restriksjoner på bruken av den til formål der denne kvaliteten ikke er nødvendig.

2 GENERELLE SYNSPUNKTER TIL SØKNADEN

2.1 VARSLEDE

Av adresselisten ser en at besatte i Larsehagan ikke er varslet. Dette må være en vesentlig mangel ved innhenting av uttalelser til søknaden. Behandlingen av søknaden bør utsettes til besatte i Larsehagan har fått anledning til å uttale seg.

2.2 FRAMTIDIG BRUK

Reguleringsplanene for området viser at masseuttaket skal benyttes til næringsformål når masseuttaket opphører. Lokalmiljøet på Henummarka er reservert til den voldsomme næringsutviklingen som det legges opp til i området. Masseuttaket for Lierskogen pukkverk kan

benyttes til ulike formål etter avsluttet uttak. Vi er innforstått med at dette ikke er et relevant spørsmål i forbindelse med konsesjonsbehandlingen, men Hennummarka vel og bosatte i lokalmiljøet vil i forbindelse med det pågående kommuneplanarbeidet, fremme forslag om at det utarbeides en mulighetsstudie for utnyttelsen av området etter endt masseuttak. Vi vil påpeke at det flere steder er utviklet funksjonelle og gode boligområdet i tidligere masseuttak.

2.3 FORHOLDET TIL GJELDENE REGULERING.

Det er gjennomført tiltak som avviker fra reguleringsplan med bestemmelser. Avvik kan være i forhold til reguleringsplan og i forhold til driftsplan. Som opplyst i søknaden skyldes dette «nærmest et uhell». Uhell er uakseparabelt som forklaring på avvik fra forskifter og planer.

Det er viktig at masseuttaket skjer i samsvar med driftsplanen og at det gjennomføres terrengtildanning og revegetering suksessivt. Det bør gjennomføres uavhengige kontrolltiltak slik at en sikrer at drift foregår i samsvar med reguleringsplan og driftsplan.

2.4 TERRENGFORMING

Driftsplanen viser utformingen av «bakveggen» i bruddet. (tegning «Bruddvegg Lierskogen» datert 18. 12. 2014). Løsningen som er vist innebærer at bruddet vil framstå som en høy fjellskjæring. Det er ikke skissert hvorledes en skal legge ut løsmasser for revegetering. 7 m dype paller gir svært begrensede muligheter for å etablere vegetasjon. Pallbredden bør økes til minimum det dobbelte slik at det kan legges på løsmasser med tilstrekkelig dybde. Både av hensyn til sikkerhet og av estetiske grunner bør løsmasser legges ut som en skråning med fall 1:2. Slik kan ca. 1/3 av pallveggen skjules.

Illustrasjonen viser maksimal høydeforskjell på ca. 70 m til kote 345. Samme høyde er vist på plantegning, men det kan synes som om det ligger en pallvegg i bakkant som ikke er vist på tegningen. Det er ikke mulig å lese kotehøyde fra reguleringsplankartet, men Lier kommunes kartbase viser høyder opp mot 380 m. Det vil si at bakveggen i bruddet blir betydelig høyere enn vist på illustrasjonen. Driftsplanen er lite detaljert i forhold til masseuttaket. Før en kan ta standpunkt til konsesjonssøknaden må det legges fram detaljert dokumentasjon av terrengforming ved avsluttet brudd.

2.4.1 Skjermingsområdene

Det er opplyst om avvik langs den vestre avgrensingen av massetaket. Det er ikke opplyst at deler av skjermingsbeltet er fjernet mot nord og nordøst. Dette er en mangel ved søknaden.

Reguleringsbestemmelser om skjermingsbelte (§8 pkt 3) følges ikke opp. Nord og øst er det gjennomført flatehogst i skjermningsbeltet. Reguleringstemmelsene sier at det tillates en skånsom skjøtsel. Det er Lier kommune som skal godkjenne hogst. En kan ikke se at det foreligger plan for skjøtsel som er godkjent av Lier kommune.

Skjermingsområdet og naturområdet med hensynsone mot Hennummarka er et svært viktig tiltak. Driftsplanen må redegjøre for hvorledes vegetasjonen i området skal behandles slik at den kan bevares som en effektiv skjerm mellom boligområder og massetaket.

2.5 LOKALMILJØET

2.5.1 Alternative ressurser

Det er vist til at bergarten (hornfels) som det drives på, er en ressurs av nasjonal verdi. Dersom kvaliteten av steinen har slik verdi, bør en prioritere bruken av den. Vest for Oslo planlegges

det en rekke bygge og anleggsprosjekter. Stein fra Lierskogen pukkverk bør, om dette er av en særlig kvalitet, prioriteres for tiltak der høy kvalitet er viktig. For prosjekter med normale kvalitetskrav bør det kunne benyttes andre ressurser, slik som gjenbruk av betong og asfalt, eller masser fra steinbrudd der kvaliteten er dårligere.

2.5.2 Trafikkforhold.

I driftsplanen er det vist til at beskrivelse av trafikkforhold ikke er relevant fordi dette fanges opp av reguleringsplanen for pukkverket. Åpningen av Gjellebekkveien har redusert trafikkbelastningen på lokalt veinett. Konsesjonssøker har selv gitt uttrykk for at stenging av lokalt veinett for gjennomkjøring med tunge kjøretøyer bør vurderes. Driftsplanen bør beskrive tiltak for å sikre trafikkmiljøet.

2.6 VISUELLE KONSEKVENSER

Masseuttaket på Lierskogen er svært synlig i landskapet. Illustrasjonen som er tatt fra øvre del av massetaket viser den visuelle kontaktsonen for bruddet. Figur 1

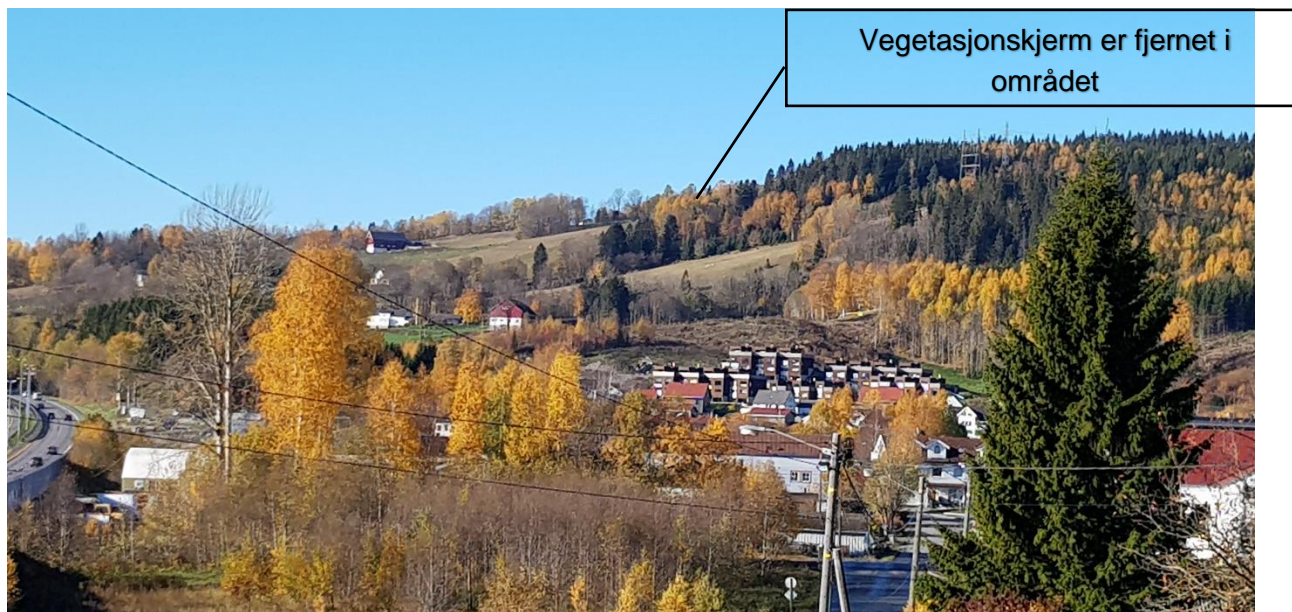
Figur 1 Utsyn fra øvre del av masseuttaket viser den visuelle kontaktsonen.

Bildet (figur nr 1) viser utsnitt av den svært store visuelle kontaktsonen som bruddet har. Kontaktsonen dekker betydelige deler av Kjekstadmarka, Finnemarka og den ytre delen av Lierdalen.

Sett fra Kjekstadmarka framstår bruddet som et meget stort landskapsinngrep. (figur nr. 2) Sett fra Lierskogen (figur nr 3) danner Grøstadåsen en sammenhengende visuell horisont. Figur 3 viser at deler av vegetasjonsskjermene er fjernet og at gjenstående vegetasjonen er svært viktig som et visuelt element. Det må legges arbeid i å reetablere vegetasjonsskjermene

Figur 2 Bruddet sett fra Kjekstadmarka. Et landskapsinngrep med svært betydelige dimensjoner.

Figur 3 Grøstadåsen sett fra Lierskogen

2.7 SÆRLIGE UTFORDRINGER KNYTTET TIL LOKALMILJØET

2.8 STØY, RYSTELSER OG STØV. UTSLIPP TIL VANN.

Masseuttak og produksjon basert på masser fra bruddet representerer et miljøproblem. Selv om det gjennomføres kontroll i forhold til godkjente grenseverdier, og dokumenteres at en ligger innenfor disse, oppleves rystelser til tider som svært ubehagelige. Senest på ettermiddagen onsdag den 17.10 (kl 16.12) ble det sprengt på en slik måte at en opplevde markerte rystelser og støy som ubehagelig. Et hus fikk skader i himling innvendig, mange sendte klage til Franzefoss. Sprengning på dette tidspunktet er dessuten i strid med forurensingsforskriften §30.8 som begrenser tid for sprengning til kl 16.00 på ukedagene. Det har også tidligere vært avvik fra denne bestemmelsen.

Forhåndsvarsling av sprengning endrer ikke en slik opplevelse. Støyproblematikk er begrenset i forhold til Hennummarka så lenge virksomheten drives inne i bruddet, men støyen ved sprengningen forsterker opplevelsen av ubehag. Uttak av masser i den øvre delen av bruddet medfører støy både i forhold til boligområdene og i forhold til Grøstadmarka som er et viktig lokalt turområde.

Utslipp til vann skal kontrolleres i hht reguleringsbestemmelser. Område I3 (reguleringsplan fra 2011) som skal være området for rensing av overvann, er fortsatt ikke opparbeidet i samsvar med bestemmelsene. Også for dette anlegget og for kontroll av utslipp fra masseuttak, og tilordnede virksomheter, må det etableres en uavhengig kvalitetskontroll.

2.8.1 Sikkerhet

Bruddet er sikret med en voll som ikke fungerer som stengsel. (se figur 4). Omkring vollen er det en enkel anleggsvei med åpen adkomst til bruddet. (Figur nr 5) Vollen som er etablert mot nord og øst representerer ikke et reellt stengsel.

Ved sprengning har en opplevd til dels voldsom steinsprut utenfor det definerte anleggsområdet. Større stein ble kastet utover. Sprengningsteknikken må tilpasses anleggsområdet og sikringstiltak. Dersom det er en reell og regelmessig fare for slike uhell, må anleggsområdet defineres annerledes.

Figur 4 Adkomst til masseuttaket er uten sikring

Figur 5 Masseuttaket er ikke sikret med inngjerding

2.8.2 Naturmangfold

Grøstadmarka har som resten av Tranbyområdet, et svært verdifullt naturmangfold. Det er regulert en viltkorridor vest for massetaket. Korridoren grenser inn mot skjermingsbeltet omkring pukkverket. Vegetasjonen i området er til dels gammel skog. Driftsplanen må redegjøre for skjøtsel av skjermingsbeltet og viltkorridoren slik at en sikrer eksisterende vegetasjon. Konsesjon for videre drift må ikke gis før Lier kommune har godkjent skjøtelsplanen. Det må gjennomføres en uavhengig kontroll for oppfølging av skjøtselstiltak.

I grensesonen mellom dypbergarter slik som granitt, og de sedimentære bergartene fra Oslofeltet har det oppstått grunnlag for utvikling av særlig verdifulle naturtyper. Verdien av dem kommer til uttrykk ved at en på Tranby finner vernede områder av nasjonal betydning. Avrenning fra Lierskogen pukkverk skjer til slike naturtyper. Det har vist seg at pålagte rensetiltak ikke har fungert på tilstrekkelig vis.

Området I3 som ble regulert i 2011, er fortsatt ikke etter 7 år utviklet i samsvar med reguleringsbestemmelsene. Rensebasseng har vist seg mangelfullt og med dårlig funksjon. Det er gjort endringer på rensedammene i høst, men anlegget er ikke revegetert. Den lokale bekk renner ut i vernede områder med særlig verdifull vegetasjon. Tidligere har en sett tydelig misfarging av vannet i bekken.

3 DRIFTSPLANEN

3.1 BESKRIVELSE AV ETAPPER, MANGLER I STANDSETING

3.2 TERRENGFORMING

Systemet med paller er relevant. Pallhøyden er normal, men dybden på den enkelte pall er slik at den endelige utforming vil gi en tilnærmet vertikal vegg mot nord, vest og øst. Veggene vil få høyde 80 – 100 m, og oppleves voldsom selv i forhold til store næringsbygg.

Kollen i sentrum av bruddet er et viktig landskapselement som vil begrense den visuelle virkningen av den høye bakveggen. Kollen bør sikres mot inngrep og behandles som et skjermingselement.

3.3 REVEGETERING.

Revegetering av pallene og skjermingsområdet omkring er bare omtalt skjematisk ved at de skal tilsås med stedegen vegetasjon. Beskrivelse av utførelse av revegetering er mangelfull og må detaljeres. For etablering av buskas og trær er det ikke tilstrekkelig med tilsåing. Det må plantes. I driftsplanen må en redegjøre for artsvalg, plantestørrelser og skjøtselprogram for etablering av vegetasjonen.

Det må opprettes en framdriftsplan for revegetering. Revegeteringen må skje i samsvar med denne, og det må etableres kontrollrutiner for opparbeiding og skjøtsel.

3.4 DRIFTSRUTINER

Vi har forstått det slik at det er løpende rutiner for varsling og kontroll av sikkerhet ved sprengning. Løpende dokumentasjon bør være tilgjengelig enten digitalt eller i form av logg ved administrasjonen. Rutiner for varsling av sprengning må forbedres. Forurensingsforskriften og reguleringsbestemmelser må respekteres.

3.5 SKJERMINGSOMRÅDER.

Driftsplanen har ikke bestemmelser om vegetasjonsskjøtsel i skjermingsbeltene for å sikre dem på en måte som gir varig skjerming. Det er heller ikke beskrevet tiltak for å revegetere skjermingssonen der det er foretatt hogst.

Figur 6 Flatehogst i skjermingsområdet Bildet er bare en markering

3.6 SUKSESSIV IstandSETTING

Det er omtalt at en skal gjennomføre en trinnvis istandsetting, men driftsplanen er lite detaljert og forpliktende på dette punktet. Det må utarbeides en spesifisert framdriftsplan for istandsetting av bruddet.

4 AVSLUTTET DRIFT

Driftsplanen er basert på at området skal benyttes til næringsformål når uttaket er avsluttet. Henummarka vel er uenig i dette. Som innspill til kommuneplanrevisjonen er det foreslått at masseuttaket kan utvikles på en mer nyansert måte. Dette vil bli fulgt opp i våre merknader til kommuneplanforslaget når dette blir lagt ut på høring.

5 KONKLUSJON

Søknaden om konsesjon for drift av Lierskogen pukkverk har, selv med supplerende materiale, har klare mangler. Driftsplan viser et masseuttak som i framtiden, og dermed permanent, vil framstå som et voldsomt landskapsinngrep både lokal og i det store landskapsrommet omkring Drammensfjorden og Lierdalen. Den er, selv med suppleringsene, overfladisk med hensyn til dokumentasjon av sikkerhet, miljøulemper, landskapsestetiske forhold som terrengforming, vegetasjonsetablering og skjerming av bruddet.

Henummarka vel representerer et stort antall beboere som er nære naboer til virksomheten. Mineraldirektoratet må varsel og avvente merknader fra bosatte i Larsehagan, Det må innhentes ytterligere informasjon fra konsesjonssøker. Dette gjelder detaljerte planer for terrengforming og revegetering ved avslutning av bruddet. Driftsplanen må også detaljeres slik at en sikre at driften skjer med minst mulig ulempe for omgivelsene.

Lokalt opplever en det slik at det er gjort feil og er klare mangler knyttet til driften. Blant annet ved at det forekommer avvik fra forurensingsforskriften. I konsesjonsvilkårene må det settes krav om uavhengig kontroll av alle aspekter ved driften.